

Omgevingsberaad Waddengebied

Werkplan 2021

OMGEVINGSBERAAD
Waddengebied

Inhoudsopgave

Inleiding

1 Plaats van het Omgevingsberaad Waddengebied in de governance

2 Onderwerpen voor 2021

3 Begroting 2021

4 Samenstelling en vergaderdata

Bijlage

Inleiding

Hierbij treft u het werkplan voor het Omgevingsberaad Waddengebied 2021 aan. Dit werkplan wordt vastgesteld in het Omgevingsberaad Waddengebied van december 2020 en zal vervolgens worden aangeboden aan het Bestuurlijk Overleg Waddengebied waarbij gevraagd kennis te nemen van de inhoud en in te stemmen met de begroting van 2021.

De verwachting is dat we bij de uitvoering ontegenzeggelijk te maken krijgen met de effecten van de coronamaatregelen. Dat maakt het werkplan niet minder belangrijk. Op basis van het werkplan kunnen we - indien nodig- de juiste keuzes maken in de gegeven omstandigheden en koersvast blijven.

2020 was voor het Omgevingsberaad Waddengebied een proefjaar. Leren van onze ervaringen is daarom van belang. We zullen terugkijken en op onze ervaringen reflecteren middels een beknopte evaluatie. De resultaten daarvan zullen waarschijnlijk leiden tot een versterking van het functioneren van het Omgevingsberaad Waddengebied in 2021. De uitkomst van de beknopte evaluatie zal bepalend zijn in welke richting het OBW zich ontwikkelt.
Nu al is te zeggen dat de ontmoetingsfunctie heeft geleden onder de coronamaatregelen. Daarnaast vielen nog een aantal zaken op:

- Het Omgevingsberaad Waddengebied is van start gegaan met de houding “we gaan er wat van maken”
- Er is er veel vaker vergaderd dan vooraf gedacht. Afgezien van de vakantieperiode in de zomer is er bijna elke maand een overleg geweest.
- Het Bestuurlijk Overleg Waddengebied is serieus met de gevraagde en ongevraagde adviezen van het Omgevingsberaad Waddengebied omgegaan.
- De coronamaatregelen hebben grote invloed gehad op de wijze van vergaderen.
- Het Omgevingsberaad Waddengebied is nog relatief onbekend.

Het jaarverslag dat naar verwachting in mei 2021 gereed zal zijn, zal de activiteiten uit 2020 op een rij zetten en nadere beschrijven. Tevens bevat het integraal de jaarrekening.

Dit werkplan 2021 is korter en soberder dan het eerste werkplan van 2020. In het werkplan van 2020 kwam namelijk uitgebreider aan de orde wat onze missie en taak was. Ook werden de “spelregels” beschreven. Deze basis uit 2020 blijft onverkort ook gelden voor het werkplan 2021. Kortheidshalve wordt daarna verwezen. Hetzelfde geldt voor hetgeen op onze website over het Omgevingsberaad Waddengebied staat. In Hoofdstuk 2 nemen we alvast de uitkomst van de discussie mee die op 18 november 2020 is gevoerd over de rol van het OBW bij de Agenda voor het Waddengebied Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de activiteiten aan de orde, gevolgd door hoofdstuk 4 over de begroting van 2021. Afgesloten wordt met een overzicht van de deelnemers aan het Omgevingsberaad Waddengebied en de vergaderdata voor 2021

Hoofdstuk 1 | Plaats van het Omgevingsberaad Waddengebied in de governance

Het Omgevingsberaad Waddengebied is één van de drie formele partijen in de governance van het waddengebied.
Het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BOW) richt zich op strategische besluitvorming over het beleid voor het Waddengebied en neemt majeure beslissingen aangaande beleid en bestuur. De Beheerautoriteit Waddenzee (BAW) is verantwoordelijk voor het opstellen van een integraal beheerplan voor de Waddenzee en de vertaling daarvan in operationeel beheer, passend bij de status van het Werelderfgoed Waddenzee.
Het Omgevingsberaad Waddengebied (OBW) is het platform waar alle niet-overheidspartijen (gebruikers, maatschappelijke organisaties en de Waddenacademie) aan deelnemen en elkaar ontmoeten. Ook overheden, hoewel formeel geen lid van het OBW, zijn wel vertegenwoordigd en wonen de OBW-bijeenkomsten bij.

Taken Omgevingsberaad

De taak van het OBW in deze governance is drievoudig.

1. Het OBW is allereerst een beraad waar partijen informatie uitwisselen en hun eigen beleid en werkzaamheden op elkaar afstemmen. Door deze afstemming kunnen belangrijke ontwikkelingen in praktijk of beleid vroegtijdig gesignaleerd worden. Partijen kunnen hun zorgen voorleggen aan anderen, signalen afgeven over ontbrekend onderzoek, enthousiasme over ontwikkelingen delen. Veel partijen (‘stakeholders’) zijn bij het OBW betrokken via een vertegenwoordigende organisatie.
2. De tweede taak is het samenstellen van adviezen voor het Bestuurlijk Overleg. Afgesproken is dat de schriftelijk voorbereide besluitvorming in het Bestuurlijk Overleg altijd wordt voorzien van een advies van het OBW. Daartoe is de voorzitter van het OBW ook lid van het Bestuurlijk Overleg. De overheden vinden de betrokkenheid van deze partijen bij de beleidsvorming cruciaal.
3. De derde taak van het OBW is het volgen, mee vorm geven en adviseren over de uitwerking van de Agenda voor het Waddengebied. Deze Agenda, eind 2020 vastgesteld, bevat de hoofdlijnen, doelen, strategieën van het Waddenbeleid voor de komende tientallen jaren. Het Omgevingsberaad Waddengebied heeft in haar advies uit mei 2020 aangegeven de Agenda voor het Waddengebied ook als zijn eigen agenda te beschouwen.

Daaraan gekoppeld is het Uitvoeringsprogramma, met daarin een groot aantal initiatieven. Bij de voortgang van dit Uitvoeringsprogramma zal (het secretariaat van) het OBW een belangrijke rol spelen. Deze taak kent wel een grens. Deze grens wordt bepaald door de vraag of bij een onderdeel van het Uitvoeringsprogramma beleidsvorming aan de orde is en/of implementatie van beleid op hoofdlijnen daarvan (programmaniveau). Uitvoering, beheer en monitoring van resultaten zijn zaken waar het OBW geen rol in heeft als het over onderdelen van het Uitvoeringsprogramma gaat.

Aanpak

Deze drie taken stellen verschillende eisen aan het functioneren van het Omgevingsberaad.

Voor de eerste taak is het noodzakelijk dat alle partijen zich serieus genomen voelen in hun rol in het OBW. We streven er naar open en informeel sfeer. Dat is het klimaat om met elkaar de goede discussies te voeren, gericht op wat ons bindt zonder de verschillen te veronachtzamen.

Daarnaast is het voor het functioneren van ieder lid van het OBW van groot belang dat haar/zijn achterban goed georganiseerd is. In het OBW en daarbuiten moeten verbindingen ontstaan, partijen elkaar leren kennen en begrijpen. Een van de opties daarvoor is het bijeenkomen op locatie, waarbij het OBW zich laat informeren over de ontwikkelingen in bepaalde sectoren. Aan tafel in het OBW is het noodzakelijk dat partijen met elkaar meedenken en initiatieven proberen te verbeteren.

Voor de tweede taak (advisering van het Bestuurlijk Overleg) is het noodzakelijk dat alle relevante overheden een beroep doen op de verzamelde partijen in het OBW en advies vragen over hun plannen. Het kan het beleid alleen maar vooruit helpen als het OBW erbij betrokken is. Wel is het verstandig om een gedragslijn te ontwikkelen welk soort plannen in het OBW kunnen worden besproken en wat de uitkomst van deze bespreking kan zijn (in aflopende mate van gewicht: advies, reactie of gedachtevorming ter vergadering).

Als het OBW dat verstandig lijkt, komt het beraad met ongevraagde adviezen. Partijen moeten daarnaast zorgvuldig opereren als het gaat om (overheids)beleid dat niet rechtstreeks het Waddengebied aangaat, bijvoorbeeld beleid gericht op de Noordzee. Het OBW kan dan alleen adviseren over dat beleid voor zover het gevolgen heeft voor het Waddengebied.

Tot nu toe is het secretariaat van het OBW betrokken bij het opstellen van de Agenda voor het Waddengebied en met name vanuit een adviserende rol. Hoe precies het Uitvoeringsprogramma verder een rol gaat spelen bij de beleidsvorming en wat dit precies betekent voor alle betrokkenen en dus ook het OBW is voor een deel ongewis. Voor deze taak van de betrokkenheid van het Uitvoeringsprogramma voor de Waddengebied zal met elkaar in 2021 een werkwijze worden ontwikkeld. Wel zeker is dit van betekenis is voor de werkzaamheden van het secretariaat. In 2021 wordt bekeken of dit aanleiding geeft voor bijstelling van de beschikbare capaciteit

Hoofdstuk 2 | Onderwerpen voor 2021

Dit hoofdstuk geeft een inschatting van de onderwerpen waar het OBW mee bezig zal gaan in 2021. Omdat het Omgevingsberaad Waddengebied zo actueel mogelijk wil zijn om op dat moment relevant te zijn voor de dan lopende beleidsdiscussies is het overzicht een indicatie.

Hieronder worden de onderwerpen op een rij gezet en kort toegelicht.

1 Reflectie

Er was vanaf het begin de nodige scepsis over de nieuwe governance en met name over het OBW. Bij de start van het OBW hebben de stakeholders daarom gezegd dat zij eerst een jaar willen kijken hoe het gaat. Door middel van een beknopte evaluatie gaan we bij alle betrokken organisaties na wat de eerste bevindingen zijn. Wat gaat er goed, wat kan beter bij het OBW? Hierbij kan gedacht worden aan de voorbereiding en onderwerpen agenda, kwaliteit adviezen, de wijze van discussie in het OBW, de verwachting van de partijen enz. Het resultaat van de beknopte evaluatie bespreken we in het voorjaar in een OBW.

2 Advisering

a. **Uitvoeringsprogramma Agenda Waddengebied**
Centraal in de advisering zal het Uitvoeringsprogramma Agenda Waddengebied (UP) komen te staan. Hierin komt ook de financiering aan de orde. Doel is *Samen te investeren in het Waddengebied* op zo'n wijze dat de som meer is dan de delen. De verwachting is dat het UP in concept in het voorjaar van 2021 in het OBW besproken zal kunnen worden.

Vooruitlopend op het vast te stellen UP wordt al aan meer dan 15 initiatieven gewerkt. De verwachting is dat onderdelen daarvan ook voor advisering in het OBW aan de orde komen. Zonder compleet te kunnen zijn, valt te denken aan:

- De uitwerking van de energietransitie voor het Waddengebied (RESsen).
- De organisatie en aansturing van de kennishuishouding.
- Het Programma voor de Waddeneilanden.
- De wijze van het voeren van het ecologisch gesprek bij initiatieven in de Waddenzee.
- Voorbereiding trilaterale regeringsconferentie in 2022.

3 Platformfunctie

Bij dit punt gaat het er vooral om zaken met elkaar in een vroegtijdig stadium met elkaar te delen. Er komt geen formeel advies maar door het wel te agenderen, informeer je elkaar en kunnen eventuele aanbevelingen of opmerkingen (in de vorm van een reactie) vanuit het OBW mee genomen worden bij de verdere ontwikkeling.

b. **Integraal Beheerplan Waddenzee**
In 2021 wordt het eerste Integrale Beheerplan voor de Waddenzee door de Beheerautoriteit Waddenzee vastgesteld.

c. **Aanpak containerincidenten op de Noordzee**
Het rijk heeft in 2020 gereageerd op de aanbevelingen van het OVV-rapport over het containerincident met de Msc Zoë. De verdere uitwerking hiervan kan mogelijkerwijs in het OBW aan de orde komen. De Waddenacademie doet in opdracht van RWS-Noord onderzoek naar de ecologische consequenties van plastic. Met RWS is afgesproken dat regelmatig de voortgang wordt gemeld.

d. **Mogelijke gevolgen ecologie in de Waddenzee door klimaatverandering**
De Waddenacademie heeft specifiek voor het Omgevingsberaad Waddengebied een overzichtsrapport opgesteld met de meest recente kennis over de gevolgen voor de ecologie in de Waddenzee door klimaatverandering. Ook worden er een aantal aanbevelingen gedaan voor beleid.

e. **Uitwerking UP onderdeel natuurherstel en waddenatelier**
Deze twee onderwerpen worden in het UP uitgewerkt. Het zijn onderwerpen waar geen nieuw beleid voor nodig is maar waarvan de uitwerkingen zeer raken aan de hoofddoelstelling voor de Waddenzee.

f. **Investeringskader Waddengebied en Waddenfonds**
De drie Waddenprovincies investeren de komende jaren zeker 180 miljoen. Afgelopen jaar is het beleid van beide financiële instrumenten geëvalueerd. De keuze waar de komende jaren in geïnvesteerd gaat worden is daarbij nadrukkelijk aan de orde gekomen. De keuze met betrekking tot deze prioriteitstelling zal aan de orde komen in het OBW.

g. **Andere relevante onderwerpen**
Overheden en belangenorganisaties in het Waddengebied kunnen het Omgevingsberaad gebruiken als platform om hun majeure plannen te bespreken en (met een gerichte vraag) het Omgevingsberaad om een reactie te vragen. Voorbeelden van majeure plannen zijn bijvoorbeeld de Landschapstriënnale 2023 en plannen ten aanzien van integrale gebiedsontwikkeling i.r.t. dijkversterking. Bespreking van een dergelijk plankan uitmonden in een door het gehele OBW onderschreven reactie, maar bespreking in het OBW kan ook beperkt blijven tot het verzamelen van reacties van de verschillende leden zonder dat deze zijn samengevat in een OBW-brede reactie. In voorkomende gevallen zal het OBW duidelijk benoemen wat de status van de bespreking is.

Vlieland

4 Toogdag

In het begin van 2021 zal hopelijk de Toogdag gehouden kunnen worden. Deze dag organiseert het OBW samen met het Waddenfonds. Centraal staat daarin hoe de Agenda voor het Waddengebied wordt uitgevoerd, welke prioriteiten van de Investeringsagenda zijn gekozen en hoe de ervaringen tot nu toe zijn met de (bestuurlijke) samenwerking zoals de Beheerautoriteit, het Omgevingsberaad en het Bestuurlijk Overleg.

Duitse Wadden, jachthaven Juist

5 Internationaal

Het Waddengebied is groter dan Nederland zoals we allemaal weten. Een blik over de grens kan het OBW leren hoe ze daar werken en de onderlinge relaties versterken. In juni 2021 zal het OBW een tweedaags bezoek brengen aan het Duitse deel van het Waddengebied. De relatie met het Waddensea Forum en de Waddensea Board(WSB) zal daarbij aan de orde komen. Bij de voorbereiding van het Nederlandse standpunt voor de overleggen van de WSB zal het ministerie LNV het secretariaat van het OBW betrekken. Dat kan eventueel aanleiding zijn om zaken aan de orde te stellen in het OBW of mededelingen te doen hierover.

6 Versterken achterban

In 2021 wil het OBW nagaan hoe de relatie van de achterban van de diverse stakeholders versterkt kan worden. Het OBW wil daarbij faciliteren waar dat met gegeven mogelijkheden, kan. Samen met de stakeholders zal een plan van aanpak opgesteld worden.

7 Communicatie

In 2020 heeft het Omgevingsberaad Waddengebied niet of nauwelijks gecommuniceerd naar de media. Wel is er intensief overleg geweest met alle partijen, overheid of niet overheid. Met in achtneming van punt 3 Reflectie en punt 5 Versterken achterban zal door middel van gesprekken en onderzoek na gegaan worden hoe de zichtbaarheid van het OBW versterkt kan worden zonder dat dit ten koste gaat van de betrokken partijen zelf.

Hoofdstuk 3 | Begroting

Inleiding

De opzet en de hoogte van de begroting is ongeveer hetzelfde als voor de begroting van 2020. De uitgaven zullen naar de beste inschatting van dit moment € 271.075,- zijn. Niet alles is echter goed te overzien. Veel is afhankelijk wat wel of niet mogelijk is door de coronamaatregelen.

De dekking van de inkomsten verschilt wel met de dekking van vorig jaar. Het niet benutte geld door het niet doorgaan van activiteiten zoals de Toogdag, zal met € 50.000,- doorgeschoven worden naar 2021 en vormt daarmee een deel van de dekking. Aangegeven wordt wat dit betekent voor de overheden. Hieruit blijkt dat de bijdrage van de meeste overheden ongeveer op dezelfde hoogte begroot is als het jaar 2020.

Bij de jaarrekening van 2020, gereed in mei 2021, is er mogelijk meer inzicht in de begroting van het jaar 2021. Dit kan misschien een reden zijn voor aanpassing van de begroting 2021, alhoewel dit in principe niet wenselijk is.

Harlingen, Nieuwe Willemskade

Begroting Omgevingsberaad Waddengebied 2021

Uitgaven in euro's	
1. Salarissen	
- secretaris (0,8) +adjunct secretaris	136.000
- adj. Secretaris	
- Secretaresse	15.000
Totaal salarissen	151.000
2. Huisvesting, kantoor en administratieve kosten	
- Huisvesting en ict	25.000
- Administratieve dienstverlening	8.000
Totaal huisvesting, kantoor en administratieve kosten	33.000
3. Advieskosten	
- Toogdag	33.000
- Voorbereiding advies, informatie inwinning en consultatie	15.000
- Vergaderkosten, werkbezoeken etc..	10.000
Totaal Advieskosten	58.000
4. Projecten, BTW en onvoorzien	
- Projecten	11.500
- BTW	15.500
- Onvoorzien	2.000
Totaal projecten, BTW en onvoorzien	29.000
Totaal uitgaven	**271.075**

Inkomsten in euro's		
Berekening grondslag		
0,3	1. Rijk	66.322,50
0,4	Provincies	88.430,00
0,2	Gemeenten	44.215,00
0,1	Waterschappen	22.107,50
	Totaal bijdragen	221.075,00
	Doorschuiven middelen uit 2020	50.000
	Totaal inkomsten	**271.075,00**

Hoofdstuk 4 | Samenstelling en vergaderdata

4.1 Samenstelling Omgevingsberaad Waddengebied

Het Omgevingsberaad Waddengebied kent de volgende samenstelling:
Leden- en vertegenwoordigers Omgevingsberaad Waddengebied per 1-1-2021

Naam	Organisatie
Dhr. A.A.M Brok	Voorzitter
Dhr. A. Kok	Lid namens de natuur en milieuorganisaties
Dhr. F. Wouters	Lid namens de natuur en milieuorganisaties
p.m.	Lid namens de havens
Mw. T. de Vries	Lid namens de landbouw
Dhr. R. Leemans	Lid namens toerisme en recreatie
Mw. K. Philippart	Lid namens de wetenschap
Dhr. A. Risseeuw	Lid namens de visserij
Dhr. D. Slangen	Vertegenwoordiger namens het Ministerie van LNV
Mw. L. van Duin	Vertegenwoordiger namens het Ministerie van I&W
Dhr. G. Biermann	Vertegenwoordiger namens de drie Waddenprovincies
Mw. I. van Gent	Vertegenwoordiger namens de vijf eilandgemeenten
Dhr. P. Schoute	Vertegenwoordiger namens de negen kustgemeenten
Dhr. O. Bijlsma	Vertegenwoordiger namens de vier waterschappen
Mw. C. Wijshake	Vertegenwoordiger namens de Beheerautoriteit Waddenzee
Dhr. R.R. de Jong	Secretaris
Dhr. H. Eekhof	Adjunct-secretaris
Mw. J. Leemeijer	Secretariële ondersteuning

De leden en vertegenwoordigers van overheden nemen allen deel aan het overleg. De verschillende deelnemers aan het overleg zijn gelijkwaardig maar hebben wel een verschillende rol bij het opstellen van een advies aan het Bestuurlijk Overleg Waddengebied. De leden stellen gezamenlijk het advies op, vertegenwoordigers van overheden kunnen hierbij het OBW feitelijk informeren over inhoud en bestuurlijke afwegingen.

In bijlage 1 wordt de grondslag voor de deelname weer gegeven.

5.2 Vergaderingen Omgevingsberaad Waddengebied in 2021

Datum	Tijdstip	Locatie[1]
Donderdag 4 februari	10.00 – 13.00 uur	Huis voor de Wadden
Donderdag 22 april	10.00 – 13.00 uur	Huis voor de Wadden
Donderdag 3 en vrijdag 4 juni		Duitsland
Donderdag 7 oktober	10.00 – 13.00 uur	Huis voor de Wadden
Donderdag 16 december	10.00 – 13.00 uur	Huis voor de Wadden

1 De ontwikkelingen rond het Coronavirus worden gevolgd. We maken per vergadering een afweging of we fysiek in Leeuwarden vergaderen of dat de vergadering digitaal wordt georganiseerd.

Terschelling, de Dellewal

Bijlage 1

Basisafspraken samenstelling Omgevingsberaad Waddengebied

Het Omgevingsberaad Waddengebied is samengesteld uit;
a. een onafhankelijk voorzitter;
b. twee leden namens de natuur- en milieuorganisaties;
c. één lid namens de zeehavens
d. één lid namens de visserij;
e. één lid namens de landbouw;
f. één lid namens recreatie en toerisme;
g. één lid namens de wetenschap;
h. één vertegenwoordiger namens het Ministerie van IenW;
i. één vertegenwoordiger namens het Ministerie van LNV;
j. één vertegenwoordiger namens de Stuurgroep Waddenprovincies;
k. één vertegenwoordiger namens het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden;
l. één vertegenwoordiger namens Vereniging van Waddenzeegemeenten;
m. één vertegenwoordiger namens de betrokken waterschappen;
n. één vertegenwoordiger namens de Beheerautoriteit Waddenzee
o. een secretaris met ondersteuning.

Colofon

Over het Omgevingsberaad Waddengebied

Het Omgevingsberaad Waddengebied is het adviesorgaan voor het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BOW). Het is tevens een platform waar gestructureerde discussies over het Waddengebied worden geïnitieerd en waar informatie over het Waddengebied wordt uitgewisseld.

Adresgegevens
Omgevingsberaad Waddengebied
Huis voor de Wadden
Ruiterskwartier 121a
8911 BS Leeuwarden
info@omgevingsberaadwaddengebied.nl
058 – 233 90 10

Drukwerk
Provincie Fryslan

Vormgeving
Annelies Ruesink

Fotografie
Annelies Ruesink

Januari 2021

OMGEVINGSBERAAD
Waddengebied

Water en land in beweging